

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

**ОТЧЕТ НА РЪКОВОДСТВОТО НА НПС „ВОДНО СТРОИТЕЛСТВО” ЗА
РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ КАСАЕЩИ ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ ПО
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОПОС” СЪГЛАСНО РЕШЕНИЕ НА ОБЩОТО
СЪБРАНИЕ 2014г**

На вниманието на участниците в дискусиата „Проблеми и предложения за решаване”, свързани с разработката и одобряването на проекти кандидатстващи за безвъзмездна финансова помощ по ОПОС, строителство, тържни процедури, нормативна уредба и пр.:

1. инж. Ана Господинова
2. инж. Ангелина Александрова
3. инж. Ангел Марков
4. инж. Атанаска Атанасова
5. инж. Атанас Паскалев
6. инж. Вили Дашинова
7. инж. Владена Чолакова
8. инж. Гургана Йорданова
9. инж. Делчо Димов
10. инж. Диана Младенова
11. инж. Диана Кукурина
12. инж. Евгения Гунева
13. инж. Емил Цанов
14. инж. Мария Масларова
15. инж. Надежда Петрова
16. инж. Недялко Даскалов
17. инж. Нина Христова
18. инж. Ралица Георгиева
19. инж. Стефка Божанова
20. инж. Тихомира Кръстева
21. инж. Тинка Шентова
22. инж. Христо Иванов

И ТЕЗИ, КОИТО СЕ ИНТЕРЕСУВАТ

Уважаеми членове на НПС „ВС”,

Споделените от вас проблеми при изработване и одобряване на инвестиционни проекти по Оперативна програма „Околна среда” в периода 2012-2014г бяха обобщени с обща формулировка „Механизъм за одобряване на водни проекти финансирани с публични средства”.

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

Изготвеният обобщен материал цели подобряването и синхронизирането на процедурите за изработване и одобряване на инвестиционните проекти от техническата експертиза на Министерство на околната среда и водите. Формулираните предложения визират новата Оперативна програма „Околна среда 2014-2020г” и по-точно изработването на консенсусен документ касаещ изискванията към подготовката на инвестиционните проекти в тази област.

Обобщените материали бяха изпратени на МОСВ за запознаване с проблемите с наше писмо изх. № КИИП-061/05.03.2014.

На 15.05.2014г. получихме отговор становище от екипа на министерството с тяхно писмо изх. № 48-00-205/13.05.2014г.

Оценката на техническата експертиза на МОСВ за непознаване на действащите национални и европейски нормативни документи, както и процеса на одобряване на проекти следва да бъде разглеждан от колегията като персонална за ръководството на НПС „ВС” обобщило материалите, а не като лична оценка към тези, които са поставили проблемите за решаване.

Прилагаме оригиналните текстове на двата документа за запознаване от страна на заинтересованите членове.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС
„ВОДНО СТРОИТЕЛСТВО”:**

/инж. БАЛЧО БАЛЧЕВ/

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

КИИП-061/05.03.2014 г.

ДО

Г-ЖА ИСКРА МИХАЙЛОВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА
И ВОДИТЕ
БУЛ. „МАРИЯ ЛУИЗА” № 22
ГР. СОФИЯ 1000

ОТНОСНО: МЕХАНИЗЪМ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ВОДНИ ПРОЕКТИ,
ФИНАНСИРАНИ С ПУБЛИЧНИ СРЕДСТВА

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Материалът, изготвен от НПС „Водно строителство” към КИИП, с който ще Ви запознаем, има за цел да подобри и синхронизира процедурата за изработване и одобряване на инвестиционните проекти, финансирани с публични средства, съгласно добрите практики в тази насока.

Процедурата за одобряване проекти в областта на водното строителство е етап от интегриран инвестиционен процес, който завършва при изчерпване на експлоатационния срок на мрежите и съоръженията. Този срок е не по-къс от 50 години за водоснабдителните и канализационни системи и 30 години експлоатационен период за пречиствателните съоръжения, съгласно изискванията на МОСВ.

Понятията „експлоатационен срок” и „експлоатационен период” не са формулирани ясно в издадените от МОСВ през 2011 г. „Изисквания към подготовка на инвестиционните проекти в агломерации между 2000 и 10000 еквивалентни жители по ОС1 на ОПОС”, нито в тълкувателен документ на МРРБ, разглеждащ изискванията на чл.169 от ЗУТ. Този период от време (хоризонт) има пряко отношение към прогнозния брой обитатели, особено като се отчетат противоречивите данни от НСИ и приети ОУП.

Като отчетем обстоятелствата, че **липсва методика**, която да дава ясни указания за определяне границите на „Агломерация” и генералните планове (Master Plan) не са разработени окончателно, считаме че в основата на предварителните (прединвестиционни) проучвания (ПИП) е заложена технологична неяснота, която се отразява още в първия етап на инвестиционните проучвания (събиране на достоверни данни, мотивирани с доказателства от измервания и др.).

В тази връзка е наложително да бъде **прередактиран** документът на МОСВ „Изисквания към подготовката на инвестиционни проекти”, така че ясно да бъдат формулирани понятията:

1. „Експлоатационен период” на съоръженията, в съответствие с чл.169 на ЗУТ;
2. „Експлоатационен срок” на мрежите, в съответствие с чл.169 на ЗУТ;
3. „Агломерация” – определяне на границите спрямо разположението на населени места, строителни граници на земища, естествени водосборни площи и т.н.;
4. „Количеството на отпадъчните води в сухо време и тяхната часова неравномерност” – определяне на количеството в случаите, когато няма изградена канализационна мрежа;
5. „Водоснабдителната и отводнителната норми за сгради”, при препоръчителна водоснабдителна норма за населението от 120 l/P.d и 40l/P.d за административно битово обслужване;
6. „Дренажни и инфилтрирани води” - обосновка количеството им в канализационните мрежи;
/Приемането, препоръчвано от ATV/DWA в обхвата 0,05÷0,15l/sec.ha, върху площта на главни колектори води до завишени резултати/.
7. Как се процедира при изградена водоснабдителна инфраструктура с недостатъчен капацитет и липса на канализация в населеното място.
8. Как да се процедира с населени места, които нямат кадастрални карти, регулационни планове и не разполагат с данни за мрежите и водоизточниците?

1 Неяснотата при формулирането на тези основни понятия поражда неразбиране, което се отразява в обхвата на ПИП и има фундаментално значение за качеството на инвестиционните проекти, базирани на тези проучвания.

2 В условията на нарастващ дефицит на вода, проектите по водно строителство се превръщат в сериозен социален, икономически и екологичен проблем за България, която е в числото на най-бедните на водни ресурси страни в Европа.

Желанието ни за бързо усвояване на публичните средства, доведе до изготвяне на финансов анализ „разходи-ползи” още на фаза Идеен проект, който не включва в себе си всички елементи на достоверност, които изисква анализа.

За изработване на прецизен анализ и одобряване на водния проект е задължително той да е базиран на достоверни данни, мотивирани с доказателства от измервания и други точни приемания, като гаранция за правилното оразмеряване на мрежите и капацитета на съоръженията.

Това означава, че инвестиционните проекти по водно строителство, трябва да бъдат разработвани във фаза Технически или Работен проект, за да бъде изготвен адекватен финансов анализ, както на мрежите, така и на пречиствателните съоръжения, свързани с тяхното функциониране.

Обобщавайки направените констатации до тук, считаме че механизма за одобряване на водни проекти трябва да включва следните задължителни елементи:

ЕЛЕМЕНТ 1: - НОРМАТИВНА УРЕДБА

В рамките на текущата година да бъдат преработени и придвижени до край процедурите за публикуване и влизане в сила на следните основни документи, пряко касаещи проектите по „водно строителство”, като:

- Наредба №4/21.05.2001г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, обн. ДВ бр.51 от 2001г.- **непроменена повече от 10 години;**

- Наредба №8/21.07.1999г. за правила и норми за разполагане на технически проводи и съоръжения в населените места, обн. ДВ бр.72 от 1999г. - **непроменена повече от 10 години**;
- Правила и норми за проектиране, строителство и експлоатация на канализационни системи – **непроменени повече от 27 години**;
- **Не са преразгледани** регламентираните нормативно високи водоснабдителни норми (150-250 л/ж.ден.) от Наредба №2/22.03.2005г., като основополагащо условие за изготвяне на качествени и целесъобразни проекти;
- **Не са регламентирани** нормативно съответстващите отводнителни норми като основополагащо условие за изготвяне на качествени и целесъобразни проекти;

ЕЛЕМЕНТ 2: - ФАЗИ НА ПРОЕКТИРАНЕ

Да се определят ясно случаите, в които се изготвят различните фази на проучването и проектирането: предварителни (прединвестиционни) проучвания (ПИП), идеен проект в два варианта (ИП), технически или работен проект (ТП/РП). **Практиката за изготвяне на ПИП при наличие на одобрен от Експертен съвет ИП, последващ РП и разрешение за строеж е разхищение на човешки и материални ресурси.**

Да се определи ролята на **Мастър плановете (Master Plan) за ВиК системите**, чиято цел е да дадат детайлна информация, която да послужи за кандидатстване за следващия програмен период на Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014 – 2020 г. Целесъобразно ли е изготвяне на ПИП при наличие на генерални планове (Master Plan).

ЕЛЕМЕНТ 3: - ТЕХНОЛОГИЯ НА ПРОЕКТИРАНЕ

3.1. Принципно, ПИП и ИП за водоснабдителни мрежи да предхождат същите за канализационната мрежа и ПСОВ като добра практика.

По този начин проектите за канализация и ПСОВ ще бъдат обвързани с водните количества от проекта за водоснабдяване.

3.2. Технически (работен) проект да се разработва въз основа на одобрен проект в идейна фаза, съдържащ **„оразмерителни таблици за водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения“**.

ЕЛЕМЕНТ 4: - ОБХВАТ НА ПРОЕКТИТЕ

4.1. В насоките за подготовка на инвестиционните проекти да бъдат разграничени ясно изискванията за:

- Предварителни (пред инвестиционни) проучвания (ПИП);
- Идеен проект (ИП);
- Технически (работен) проект (ТП).

В момента съгласно изискванията на МОСВ за подготовка на инвестиционните проекти във фази ПИП и ИП, няма почти никаква разлика. Опитът показва, че във фаза ПИП от проектантите се изисква пълно хидравлично оразмеряване на съществуващите канализационни мрежи, включително профили и вариантни решения на мрежите.

4.2. Да се преразгледа наложената в момента практика за пълен инженеринг на водни проекти, от гледна точка да не се нарушава защитата на интересите на проектанта от строителя, явяващ се „Възложител“ в конкретния случай.

ЕЛЕМЕНТ 5: - ТЕХНИЧЕСКИ КОНТРОЛ И ЕКСПЕРТИЗА

Към настоящия момент , практиката сочи че, проектите по Оперативна програма „Околна среда“ се одобряват от Експертен съвет на съответната община (където най-често недостига собствен експертен ресурс), при което се изработва процедура на Оценка за съответствие, която в голяма степен е зависима от мнението на администрацията. При това Оценката за съответствие не коментира целесъобразността на проекта, а само неговата законосъобразност.

При тази ситуация задължителното преминаване на проекта през санкцията на Областния експертен съвет се явява първата независима инстанция, дистанцирана от интересите на общината, която трябва да разгледа критично проекта, включително неговата целесъобразност.

Накратко в резюме може да се каже, че Областните експертни съвети са факт, но е необходимо рязко повишаване на тяхната ефективност. Те както и Националните експертни съвети, задължително трябва да обсъдят и преценят законосъобразността и целесъобразността на проектите, финансирани с публични средства.

Решенията на тези експертни съвети следва да бъдат задължителни за контролните органи.

ЕЛЕМЕНТ 6: - АВТОРСКИ НАДЗОР

Да се изясни в кои случаи се провежда процедура по ЗОП за упражняване авторски надзор.

Всички включени до тук елементи имат за цел да подобрят процедурата по изработване и одобряване на водни проекти, финансирани с публични средства.

Реализацията на тези проекти трябва да гарантира тяхната „самоиздръжка“ и „социална поносимост“, така че приходите, генерирани по време на експлоатационния им срок, да бъдат достатъчни, за да гарантират покриване на експлоатационните разходи и необходимите последващи реинвестиции за поддръжката им в добро техническо състояние.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС
„ВОДНО СТРОИТЕЛСТВО“:

/инж. БАЛЧО БАЛЧЕВ/

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС
НА КИИП:

/инж. СТЕФАН КИНАРЕВ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. № 48-00-205/.....^{13.05}2014 г.

ДО

Г-Н БАЛЧО БАЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НПС „ВОДНО СТРОИТЕЛСТВО“
Гр. София, 1164
бул. „Христо Смирненски“ № 1

КОПИЕ ДО:

Г-Н СТЕФАН КИНАРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
КАМАРАТА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В
ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
Гр. София, 1164
бул. „Христо Смирненски“ № 1

На Ваш изх. № КИИП-061/05.03.2014 г.

ОТНОСНО: Механизъм за одобряване на водни проекти, финансирани с публични средства

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БАЛЧЕВ,

В отговор на Ваше писмо изх. № КИИП-061/05.03.2014 г. относно механизъм за одобряване на водни проекти, финансирани с публични средства, съгласно компетенциите на Министерството на околната среда и водите (МОСВ), Ви предоставям следното становище:

Цитираните във Вашето писмо „Изисквания към подготовка на инвестиционни проекти в агломерации между 2000 и 10000 еквивалентни жители по ос 1 на ОПОС“ са изготвени от екип на МОСВ и публикувани за обществен достъп на 19.05.2011 г. за предоставяне на коментари, предложения и съгласувателни становища от всички заинтересовани страни. След което на 09.11.2011 г. министърът на околната

среда и водите е утвърдил изискванията към процедура BG161PO005/11/1.12/02/25 за агломерации между 2 000 и 10 000 екв.ж. и същите са публикувани, като част от поканата за кандидатстване.

Към настоящия момент процедура BG161PO005/11/1.12/02/25 е финализирана. В тази връзка направените от Вас предложения за изменение и допълнение на горесцитираните изисквания не биха могли да се вземат предвид, тъй като същите не са предмет на обществен достъп за съгласуване.

От друга страна отчитайки Вашия експертен опит и независимо от факта, че на този етап горесцитираните изисквания не са предмет на обсъждане, бих искала да Ви предоставя становище на МОСВ относно конкретните Ви коментари, бележки и предложения, както следва:

1. Понятието „**проектен експлоатационен период**“ е уточнено в изискванията - 30 години. Този период съвпада с прогнозния 30 годишен период, за който се ползват демографските прогнози.
2. Методика за определяне границите на „**агломерация**“ не е разработвана, тъй като понятието „**агломерация**“ е дефинирано в Директивата на съвета от 21 май 1991 година за пречистването на градските отпадъчни води (91/271/ЕИО), както и в транспонираната Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти.

В докладите по прилагане на изискванията на горната директива по чл. 16 и чл. 17, публикувани на страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=499>) са посочени агломерациите над 2000 еквивалент жители (ЕЖ), както и техния обхват. Също така в Докладът по чл. 16 на Директива 91/271/ЕЕС относно пречистване на отпадъчни води от населените места е посочен линк към указанията на работна група към ЕК за прилагане и интерпретиране на Директивата, които могат да се ползват от Европейските страни. Ангажимент на проектанта е на базата на горните документи и неговите професионални знания и умения, и при необходимост със съдействието на МОСВ (чрез официална кореспонденция), да определи границите на проектната агломерация.

3. Предложенията за прередактиране (по т. 1 и т. 2) от Вашето писмо се позовават на чл. 169 на ЗУТ, в който липсва определението „**Експлоатационен период**“. В него е посочено само, че „Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с нормативните актове и техническите спецификации за осигуряване в продължение на икономически обоснован експлоатационен срок на съществените изисквания...“.
4. Предложението за прередактиране на „**водоснабдителната и отводнителната норми за сгради**“ посочено в т. 5 от писмото Ви е некоректно формулирано, тъй като определянето на водните количества, както за водоснабдителната и канализационната мрежа, така и за пречиствателната станция не касаят отделните сгради, а водопотреблението на жителите. В Наредба № 2 от 22 март 2005 г. за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи, чл. 17, ал. 1 т. 5, е указано, че се ползват „актуални данни за потреблението на вода, предоставени от операторите на водоснабдителните и канализационните системи, които

обслужват урбанизираната територия“ и посочването на *препоръчителна* водоснабдителна норма не е необходимо.

5. По отношение на „дренажни и инфилтрирани води“, в Наредба № РД – 02 – 20 – 8 за проектиране, изграждане и експлоатация на канализационни системи, в чл. 17, ал. 2 е посочено как се определят тези води при липса на конкретни данни.
6. По предложението Ви за включване на „задължителни елементи“ в механизма за одобряване на водни проекти, МОСВ изразява следното становище:

- **Елемент 1: Нормативна уредба**, са посочени „Правила и норми за проектиране, строителство и експлоатация на канализационни системи“, несъществуващ нормативен документ. Както е споменато в т. 4. по – горе, Наредба № 2 от 22 март 2005 г. за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи дава възможност за определяне на реална водоснабдителна норма. Посочено е, че „*Не са регламентирани нормативно съответстващите отводнителни норми...*“. Това твърдение е недостовърно. Отводнителната норма е ясно регламентирана в Наредба № РД – 02 – 20 – 8 за проектиране, изграждане и експлоатация на канализационни системи.
- **Елемент 2: Фази на проектиране**. Фазите на проектиране се определят от Възложителя. Изготвянето на Прединвестиционни проучвания (ПИП) предхожда останалите фази и то служи като задание за тях. Практика за изготвяне на ПИП при одобрен от експертен съвет идеен проект (ИП) не следва да съществува.
- **Елемент 3: Технология на проектирането**. Предлага се ПИП и ИП за водоснабдителни мрежи да предхождат тези за канализационната мрежа. По принцип ПИП се изготвя за целия воден цикъл (при определени обвързани водни количества), като на базата на него се изготвя ИП, и се определят предлаганите за финансиране мерки.
- **Елемент 4: Обхват на проектите**. Твърдението, че няма разлика в изискванията за изготвяне на ПИП и ИП не е коректно. В изискванията изключително подробно са указани обхвата и съдържанието на отделните технически документи.
- **Елемент 5: Технически контрол и експертиза**. Твърдението Ви, че „проектите по Оперативна програма „Околна среда“ се одобряват от Експертен съвет на съответната община...“, е категорично недостовърно и показва непознаване на процедурите по оценка на проектни предложения, финансирани със средства по програмата.
- **Елемент 6: Авторски надзор**. Коментара Ви относно прилагането на Закона за обществените поръчки при избора на изпълнител за осъществяване на авторски надзор не е в компетенциите на МОСВ.

Изразеното от Вас становище и направените от Вас предложения за изменение и допълнение на „Изисквания към подготовка на инвестиционни проекти в агломерации между 2000 и 10000 еквивалентни жители по ос 1 на ОПОС“ показват в известна степен непознаване на действащите национални и европейски нормативни документи, като и

процеса на одобряване на проекти, финансирани със средства на Оперативна програма „Околна среда 2007 -2013 г.“.

Искам да Ви уверя, че Управляващия орган на оперативната програма предвид отговорността която носи за икономичното, ефикасно и ефективно разходване на европейски средства, осъществява техническата експертиза при спазване на действащото европейско и национално законодателството, като съблюдава принципите за гарантиране на добро финансово управление на средствата от ЕС в сектор околна среда.

По отношение на предложенията Ви за актуализация и изменение на нормативната уредба във ВиК проектирането, съгласно ЗУТ би следвало да бъдат адресирани по компетентност към Министерство на регионалното развитие и/или към Министерство на инвестиционното проектиране.

Отчитайки Вашия дългогодишен опит в проектирането на ВиК системи, Ви благодарим за отправените коментари и предложения.

Екипът на Министерство на околната среда и водите остава на разположение за допълнителна информация и съдействие.

С УВАЖЕНИЕ,

ИСКРА МИХАЙЛОВА

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

